

SISÄMINISTERIÖ
kirjaamo@intermin.fi
elina.hirttio@intermin.fi

Viite: SM Lausuntopyyntö SM1615952/00.01.05.00/29.6.2016/SMDno2015-2044

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYKSEN (MPK) LAUSUNTO AMPUMA-ASELAIN JA RIKOSLAIN MUUTOKSISTA

1. Yleistä

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) kiittää mahdollisuudesta lausua viiteasiakirjasta esitetyistä asioista.

MPK on julkisoikeudellinen yhdistys, jonka asema perustuu lakiin (556/2007) vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta. Siinä MPK:n julkisiksi hallintotehtäviksi on määrätty vapaaehtoiseen maanpuolustukseen kuuluvan sotilaallisen koulutuksen ja sotilaallisia valmiuksia palvelevan koulutuksen järjestäminen. Toisena merkittävänä tehtävänä on kehittää naisten mahdollisuuksia osallistua vapaaehtoiseen maanpuolustukseen ja järjestää siihen liittyvää sotilaallista koulutusta ja sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta. Lisäksi MPK antaa yleistä varautumis- ja turvallisuuskoulutusta.

MPK:n päätehtävänä on sotilaallisen koulutuksen antaminen puolustusvoimien tarpeiden ja tilausten mukaisesti, niin rauhan aikana kuin poikkeusoloissa. Tämän tehtävän toteutuksessa ase- ja ampumakoulutuksella on merkittävä osuus. Koulutusta annetaan Puolustusvoimien aseilla, MPK:n omilla aseilla, jäsenjärjestöjen yhdistysten aseilla sekä osallistujien omilla aseilla. Jäsenjärjestöihin kuuluvat reserviläis- ja maanpuolustusjärjestöjen lisäksi Suomen Ampumaurheiluliitto ry ja Suomen Metsästäjäliitto ry, joille kohdennetussa koulutuksessa aseet ja ampumakoulutus on erityisen merkittävää. MPK antaa myös yleisessä turvallisuuskoulutuksessa aseiden turvalliseen käsittelyyn liittyvää opetusta kurssilaisilleen.

Tavoitteena oleva aselupamenettelyjen joustavoittaminen aseturvallisuutta vaarantamatta on erittäin hyvä tavoite. Esitetyt muutokset ampuma-aselakiin ovat kannatettavia. MPK haluaa kuitenkin lausunnossaan kiinnittää huomion seuraaviin **havaintoihin**:

2. Havaintoja

12§ *Ampuma-aseen tilapäinen muuntaminen* ja 18§: *Luvanvaraisuus*
Määrittely *tilapäisestä muuntamisesta (12§ 3 mom)* tuo tarkoituksenmukaista joustavuutta ampuma-aseiden käyttämiseen. Monet nykyaikaisista aseista on varustettu erilaisin vaihtolaittein, joiden vaihtaminen ei voimassa olevaa lakia tiukasti tulkittaessa ole mahdollista.

19§: *Poikkeus luvanvaraisuudesta*
Hankkimis- ja hallussapitolupien yhdistyminen *aseluvaksi* poistaa esitetyn 19§ momentin 3 poikkeuksen, jonka johdosta valvontaviranomaisen tietoisuus maassa olevista luvallisista aseista paranee.

25§: *Velvollisuus tiedoston pitämiseen*
Ampuma-aseen yksilöintitietojen ilmoittaminen poliisin asetietojärjestelmään 30 päivän kuluessa ase-elinkeinon harjoittajan haltuun vaikuttaa kohtuulliselta. Lain uudistamisen myötä ase-elinkeinoharjoittajien käytettäväksi tuleva asetietojärjestelmä edistää valvontaviranomaisen tietoisuutta maassa olevista aseista.

Korjattavana tai säilytettävänä olevien aseiden osalta 90 päivän ilmoittamisvelvoite pitäisi tulla voimaan vasta esitetyn määräajan täytyttyä 30 päivän sijaan turhien ilmoitusten välttämiseksi, ellei erityisesti ole kyseessä asiakkaan ja palveluntuottajan keskinäisellä ymmärryksellä 90 vuorokautta pidemmäksi ajaksi korjaukseen tai säilytykseen jätetty ampuma-ase.

42§: *Aselupa*
Hankkimis- ja hallussapitolupien yhdistäminen yhdeksi kokonaisvaltaiseksi aseluvaksi on kannatettavaa kehittämistä vähentäen monivaiheista käyntiasioimista poliisilaitoksella, minkä mahdollistaa 25§:n määrittämät ilmoitusvelvollisuudet. Myös kotipaikkasidonnaisuudesta luopuminen asiointipoliisilaitoksien osalta on hyvin kannatettavaa. Se mahdollistaa tapauksista riippuen joustavammat mahdollisuudet hoitaa aselupa-asioita missä tahansa poliisin asiointipisteessä. Asiointipoliisilaitos tulee vapauttaa myös aselupien luovuttamisen osalta, toisin kuin 90§:ssä määritetään, mikä nopeuttaisi aseiden valvontaa.

Valikoivan haastattelun toteuttaminen (ja soveltuvuuskokeesta luopuminen) on tarkoituksenmukaista kehittämistä. Myös hankkimiseen (vast.) tarkoitetun aseluvan myöntämisen pidentäminen kahden vuoden ajaksi joustavoittaa ampuma-aseen hankkimista.

Ase-elinkeinoharjoittajan ilmoittamisvelvollisuus aseiden yksilöintitiedoista on kohtuullinen. Yksityisen luovuttajan osalta lakiesitys ei ole niin yksiselitteinen, joten sitä voisi täsmentää, onko kyse uudesta vai vanhasta luvanhaltijasta, joka ilmoittaa yksilöintitiedot poliisiviranomaiselle. Yksityisen luvanhaltijan osalta voitaisiin viitata muun muassa aselain 89§:än.

42a§: *Päätös, luvan voimassaolo ja lupaehdot*
Aselupaan sisältyvää hallussapito-oikeuden määrittämistä vain viideksi vuodeksi ensiluvan haltijoille, kun kyseessä on pistoolit, tulisi pidentää esimerkiksi kymmeneen vuoteen, millä olisi byrokratiaa vähentävä vaikutus.

Keräilijän tai huoltajan aselupaan mahdollisesti sisällytettävä ehto, jonka mukaan aseluvan haltija ei saisi ampua aseella ollenkaan, ei välttämättä ole valvonnan kannalta kovin uskottava säännös, vaikka tämänkaltainen menettely onkin jo myös muissa lupaehdoissa käytössä. Säännös estää vain patruunoiden hankkimisen ostamalla ase-elinkeinonharjoittajalta, muttei esimerkiksi yksityiseltä saannon johdosta.

45§: Aseluvan saajaa koskevat edellytykset luonnolliselle henkilölle

Ei kommentoitavaa varsinaisiin muutoksiin.

Lausuntopyynnön varsinaisista kohteista huolimatta kuitenkin esitetään, että aseharrastuksen osoittamiseksi riittäisi vain vuoden säännöllinen harrastusaika. Tähän liittyen voitaisiin poistaa ampuma-aseasetuksesta olosuhteiden aiheuttamia vähennyssääntöjä (Ampuma-aseasetus 44d§, esimerkiksi talvi). Lisäksi esitetään, että asepalvelus laskettaisiin kokonaisuudessaan hyväksi luettavaan aikaan muun muassa siksi, että asepalvelusaikaa on viime vuosina merkittävästi lyhennetty sekä siksi, että asepalveluksensa aikana sitä suorittavat ovat jatkuvasti tekemisissä erilaisten aseiden ja ampumatarvikkeiden sekä räjähteiden kanssa. Varusmiespalveluksessa, reservin kertausharjoituksissa, Puolustusvoimien vapaaehtoisissa harjoituksissa sekä MPK:n koulutuksessa voitaisiin ryhtyä seuraamaan todellisia harjoittelukertoja, mikä olisi yhdenvertainen muussa elämänvaiheessa tapahtuvan harrastuneisuuden todentamiseen.

55§: Rinnakkaisluvan voimassaoloaika ja lupaehdot

Esitetään, että kaikki rinnakkaisluvut voidaan ilman erityistä syytä myöntää kymmeneksi vuodeksi kerrallaan, millä on byrokratiaa vähentävä vaikutus. Tällainen erityinen syy voisi olla esimerkiksi lain esityksessäkin mainittu varsinaisen aseluvan kesto tai 15 - 18 vuotiaan henkilön huoltajalle hankittava rinnakkaislupa (kunnes nuorin huollettava 19 vuotta).

56a§: Kaasusumutinlupa

Esitetään, että kaasusumutinlupa voidaan ilman erityistä syytä myöntää kymmeneksi vuodeksi kerrallaan, millä on byrokratiaa vähentävä vaikutus.

66a § Luvan peruuttamisen vireille tulo

Aseluvan peruuttamisen sääntely on ollut puutteellista ja viranomaiskäytännössä on vaihtelevuutta.. On tärkeitä että menettely säännellään yksityiskohtaisemmin, kuten nyt on esitetty. On erityisen tärkeitä, että luvan haltija saa kirjallisesti tiedon menettelystä ja konkreettisen yhteyshenkilön tiedot tilanteissa, joissa luvan peruuttaminen tulee vireille viranomaisen aloitteesta. Tällöin luvan haltijan on saatava kirjallisessa muodossa tiedokseen se konkreettinen peruste, millä luvan peruuttaminen ja mahdollinen väliaikainen haltuunotto on tullut vireille.

73§: Siirto ja tuonti Suomeen hallussapitoon myönnettyjen lupien nojalla

Ei kommentoitavaa.

Sisäministeriö voisi joko meneillään olevaan lainmuutokseen tai muutoin määrittää muista pohjoismaista Suomeen tuotavan aseiden siirto-oikeuden olevan vastaava kuin Suomesta kyseisiin maihin (yhteispohjoismainen sopimus 14/1957)

*90§: Aselupaa koskevan todistuksen esittämis- ja luovuttamisvelvollisuus
Lakikohdan sisältö ja sen perustelu eivät ole yhtenevät. Esitetään, että lakiin kirjataan suoraan, että aseluvan luovuttaminen olisi mahdollista myös mille tahansa poliisilaitokselle samaan tapaan, kuin aseluvan hakemisessa menetellään (42§). Näissä tapauksissa poliisiviranomainen tekisi virallinen ilmoituksen kotikuntansa tai kotipaikan poliisilaitokselle.*

MPK:ssa tästä asiassa tarvittaessa lisätietoja antavat toiminnanjohtaja hallintopäällikkö Pertti Ruotsalainen (p. 0400 642 27, sähköposti pertti.ruotsalainen@mpk.fi) tai koulutuspäällikkö Juha Niemi (p. 0400 419670, sähköposti juha.niemi@mpk.fi).

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS

Pertti Laatikainen
Toiminnanjohtaja

Pertti Ruotsalainen
Hallintopäällikkö